

ZAHTEVI 05, Verzija 06

Fabrike stočne hrane

Svrha	Utvrđivanje Dunav Soja zahteva za fabrike stočne hrane.
Definicije	Proizvođač stočne hrane: proizvodi gotovu stočnu hranu ili pojedinačne sastojke. Bez GM (proizvodi): genetski nemodifikovano (proizvedeno bez GMO) GM (proizvodi): genetski modifikovano (proizvedeno od GMO)
Pregled	<p>1 Definicija fabrike stočne hrane1</p> <p>2 Ulaz robe 1</p> <p>3 Receptura stočne hrane 2</p> <p>4 Dokumentacija i evidencije 2</p> <p>5 Prerada, skladištenje i pakovanje.....2</p> <p>6 Izlaz robe 3</p> <p>7 Kontrola količinskog protoka robe..... 4</p> <p>8 PCR analize 4</p> <p>9 Opšte obezbeđenje kvaliteta 5</p> <p>10 Dunav Soja ugovor 5</p> <p>11 Direktno naložena kontrola 5</p> <p>12 Sistemska kontrola 6</p>
Status	Verzija 06: odobrena od strane Upravnog odbora 29.04.2019.

1 Dunav Soja definicija fabrike stočne hrane

- 1.1 Fabrike stočne hrane prema definiciji Dunav Soja smernica ne predstavljaju primarne prerađivače, pošto one sojino zrno načelno ne koriste neprerađeno. One se prema tome u lancu nalaze iza primarnog prerađivača.
- 1.2 Ako na istoj lokaciji postoji fabrika stočne hrane i pržionica, tada proizvodna linija pržionice sa svim svojim delovima potpada pod zahteve za primarne prerađivače (vidi Zahteve 04).

2 Ulaz robe

- 2.1 Poreklo, vrsta i količina kupljenih i korišćenih sirovina i sredstava za rad dokumentuju se evidencijom (dostavnice, računi) i na zahtev podnose kontrolnoj organizaciji. Dokumentuje se koje kritične vrste/biljke se koriste u fabrici, pri čemu se kritičnim biljkama smatraju one vrste kod kojih širom sveta postoji uzgoj GMO (kao npr. soja, kukuruz i uljana repica).
- 2.2 Za kritične sirovine izvan EU postoje dokumenta shodno IP (*identity preservation*) programu za „hard IP“-sirovine. To su pre svega:
 - tačni podaci o dobavljačima, količini i nazivu proizvoda;
 - ugovori sa dobavljačima i okvirni sporazumi koji ne ukazuju na to da je sirovina GM, sa relevantnim zahtevima Dunav Soja Smernica;
 - dostavnice/računi ne sadrže deklaraciju genetski modifikovane robe;
 - poreklo robe potvrđeno je sertifikatima koji kontrolnoj organizaciji garantuju

sledljivost i koji su bazirani na rezultatima analize;

2.3 Za kritične sirovine unutar EU postoje sledeća dokumenta:

- tačni podaci o dobavljačima, količini i nazivu proizvoda (ev. „Dunav Soja“);
- ugovori sa dobavljačima i okvirni ugovori ne ukazuju na genetski modifikovanu robu i sadrže zahteve propisane od strane Dunav Soja smernica;
- dostavnice/računi ne sadrže deklaraciju genetski modifikovane robe;
- poreklo robe je sledljivo za kontrolnu organizaciju.

3 Receptura stočne hrane

3.1 U stočnoj hrani koja nosi oznaku „geeignet zur Herstellung gentechnikfreier Lebensmittel mit Donau Soja Auslobung“ / „pogodno za proizvodnju bez GMO hrane označene kao Donau Soja“ ili koja je označena kao „Donau Soja“, ukupna količina soje mora da bude „Dunav Soja“ soja (uključujući sojine komponente, poput ulja koje se dodaje stočnoj hrani).

Izuzetak: ako nije zagarantovana raspoloživost pojedinih komponenti od soje kao što je sojin lecitin od strane najmanje dva nezavisna ponuđača u dovoljnom kvalitetu, na zahtev i uz pismeno odobrenje upravnog odbora Dunav Soja organizacije mogu da se koriste i druge komponente, takođe sertifikovane kao genetski nemodifikovane.

3.2 Recepture stočne hrane i/ili šaržni protokoli stavljaju se na uvid kontrolnoj organizaciji radi obračuna količinskog protoka robe.

4 Prerada, skladištenje i pakovanje

4.1 Kontrolna organizacija ima pristup i ovlašćenje za sprovođenje kontrole u svim relevantnim delovima fabrike stočne hrane.

4.2 Preuzimanje, skladištenje i transport robe bez GMO vrši se vremenski ili prostorno odvojeno od druge/genetski modifikovane robe.

4.3 Postrojenja za preradu robe bez GMO koriste se vremenski ili prostorno odvojeno od druge/genetski modifikovane robe.

4.4 Proceduralna uputstva (PU) za vremensko i prostorno razdvajanje robnih tokova postavljena su na licu mesta i njihovo ispunjavanje se dokumentuje.

4.5 Svi radnici u sektorima ulaska robe, skladištenja, prerade, pakovanja, transporta i izlaska robe prošli su obuku u pogledu ispunjavanja relevantnih PU.

4.6 Fabrika izrađuje – a njegova kontrolna organizacija kontroliše – akt o proceni rizika iz kog proističe gde se nalaze kritične tačke (= kontrolne tačke) u odnosu na potencijalnu kontaminaciju i širenje GMO.

4.7 Kod dualnih pogona (= vremensko razdvajanje robe bez GMO/genetski nemodifikovane robe i druge/genetski modifikovane robe): sprovodi i dokumentuje se analiza opasnosti od moguće kontaminacije.

5 Dokumentacija i evidencija

- 5.1 Postoji i omogućen je uvid u opis preduzeća kao i situacioni plan pogona, organizacionu šemu i dijagram toka robe.
- 5.2 Istaknuto je i omogućen je uvid u listu sirovina i dobavljača, kao i listu proizvodnog asortimana i kupaca.
- 5.3 Pored specifikovanih i količinski preciziranih ulazaka i izlazaka robe moraju biti evidentirane i skladišne zalihe odn. ulaz u i izdavanje robe iz skladišta.
- 5.4 Moraju biti obezbeđena proceduralna uputstva i dokumentacija za sledeće oblasti:
 - odvojeni prijem i skladištenje u sektoru ulaska robe;
 - odvojena prerada robe;
 - mere za sprečavanje kontaminacija i njihovog širenja u svim sektorima (uređaji za mešanje, pokretne trake, skladišni prostori, transportna vozila itd.);
 - odvojeni robni tok na izlasku robe, odvojeno pakovanje;
 - prikaz transportnih puteva i sredstava od pogona do kupca uz mere za sprečavanje kontaminacija i njihovog širenja u tom sektoru.
- 5.5 Mora da postoji dokumentacija o obučavanju radnika u pogledu ispunjavanja gore navedenih proceduralnih uputstava.
- 5.6 U bilo kom trenutku mora da postoji kompletna lista kupaca iz koje proističe kojim su kupcima isporučene koje šarže stočne hrane/sirovina i kontrolnoj organizaciji mora biti omogućen uvid u istu.
- 5.7 U bilo kom trenutku mora biti omogućena sledljivost šarži na osnovu internih evidencija preduzeća.

Napomena: zakonski je propisano da u fabrici stočne hrane za svaku proizvedenu šaržu mora da se čuva po jedan uzorak najkasnije do navedenog roka trajanja proizvoda.
- 5.8 Rutinsko PCR-uzorkovanje na izlazu robe (plan uzorkovanja) integrisan je u sistem upravljanja kvalitetom i sadrži minimalno sledeće informacije:
 - odgovorno lice/odgovorna lica u pogonu;
 - proceduralno uputstvo/proceduralna uputstva za uzimanje reprezentativnih uzoraka;
 - broj kvartalnih zbirnih uzoraka prema veličini i količini proizvedenih šarži stočne hrane na izlazu robe;
 - uzimanje i skladištenje rezervnih uzoraka pojedinačnih šarži;
 - naziv ugovorne laboratorije.
- 5.9 Mora postojati plan uzorkovanja (PCR-analize) za prijem kritičnih sirovina.
- 5.10 Mora biti istaknut koncept za PCR-analize nekritičnih sirovina po slučajnom uzorku bazirane na proceni rizika.
- 5.11 Svi raspoloživi rezultati PCR-analiza moraju da se dokumentuju i mora biti omogućen uvid u njih.

6 Izlaz robe

- 6.1 Na izlazu robe tačno se dokumentuju vrsta i količina stočne hrane, kao i njeni kupci.
- 6.2 Sam proizvod (pakovanje), kao i izlazne fakture i dostavnice moraju nositi oznaku na

kojoj piše „geeignet zur Herstellung gentechnikfreier Lebensmittel mit Donau Soja Auslobung“/„pogodno za proizvodnju bez GM hrane sa oznakom Donau Soja“, takvom oznakom napominje se da je odgovarajuća hrana za životinje pogodna za proizvodnju proizvoda životinjskog porekla koji su označeni kao „hranjeno Dunav Soja sojom“.

- 6.3 Pojedinačna stočna hrana (pakovanja) može se obeležiti oznakom „Dunav Soja“ ako se ovaj proizvod sastoji 100 % od „Dunav Soja“ soje ili od „Dunav Soja“ sojinih prerađevina, poput sojine sačme.
- 6.4 Kombinovana stočna hrana (pakovanje) koja sadrži soju ili prerađeni sojin proizvod, poput sojine sačme, takođe može nositi oznaku „Dunav Soja“ ukoliko soju u hranivu čini 100% Dunav Soja soja, a sve ostale komponente usklađene sa zahtevima bez GM proizvodnje.

7 Kontrola količinskog protoka robe

- 7.1 Količinski protok kontroliše se na osnovu ostvarenih ulaza robe i izlaza robe na osnovu prodaje odn. korišćenja u proizvodnji. Kontrolna organizacija je ovlašćena da zahteva uvid u pojedinačne dostavnice i račune. Količine se utvrđuju uzimajući u obzir korišćene recepture odn. šaržne protokole.
- 7.2 Analogno tački 7.1. pored količinskog protoka robe bez GMO/genetski nemodifikovane robe kontroliše se i količinski protok „Dunav Soja“ soje. Količine se utvrđuju uzimajući u obzir korišćene recepture.

8 PCR analize

- 8.1 PCR-analize vrše se u laboratorijama akreditovanim prema standardu ISO 17025.
- 8.2 Svi raspoloživi rezultati PCR-analiza moraju da se dokumentuju i mora biti omogućen uvid u njih.
- 8.3 Moraju da postoje rezultati PCR analiza shodno specifičnom fabričkom planu uzorkovanja (vidi tačku 5.8) neophodni za kvartalne PCR-analize.
- 8.4 Moraju da postoje rezultati ispitivanja ulaska robe po slučajnom uzorku (vidi 5.9).
- 8.5 Moraju da postoje rezultati ispitivanja nekritičnih sirovina po slučajnom uzorku baziranog na proceni rizika (vidi tačku 5.10.).
- 8.6 Ako rezultat PCR-analize pokazuje sadržaj GMO:

O rezultatu se obaveštava ugovorno obavezana kontrolna organizacija i preduzimaju se odgovarajuće mere u skladu sa visinom sadržaja GMO (identifikacija šarže, analiza uzroka, eventualno zabrana prodaje itd.).

Napomene uz proceduru izricanja zabrane prodaje u slučaju prekoračenja graničnih vrednosti GMO:

U gazdinstvima poljoprivrednih proizvođača (prerađivača) uzimaju se mešoviti uzorci.

Ako je PCR-rezultat ispod 0,9%, vrši se dalje ispitivanje rezervnih uzoraka i identifikuje se pojedinačni uzorak koji je uzročnik kontaminacije. Informiše se dotični proizvođač stočne hrane i analizira se rezervni uzorak.

Ako je PCR-rezultat rezervnog uzorka iznad ili jednako 0,9 %, trenutno se zabranjuje korišćenje dotične šarže stočne hrane u gazdinstvima koja prehranu vrše isključivo genetski nemodifikovanom hranom, a šarža se vraća proizvođaču stočne hrane o njegovom trošku. Takođe

se i odmah sprovodi uzorkovanje nove šarže predviđene sa isporuku.

- 8.7 Ako uzorak proizvođača stočne hrane u roku od pola godine (6 meseci) dva puta poseduje sadržaj GMO iznad ili jednako 0,9%, proizvođač je dužan da jednom nedeljno dostavlja uzorke radi PCR-analize. Nedeljni uzorak dostavlja se u vidu mešovitog uzorka (od nekoliko genetski nemodifikovanih proizvoda stočne hrane).

9 Opšte obezbeđenje kvaliteta

- 9.1 Iz razloga opšteg obezbeđenja kvaliteta je već od početka za sve fabrike stočne hrane obavezno učešće u jednom od sledećih programa za obezbeđenje kvaliteta:

- AMA Pastus +;
- QS - sistem za kontrolu obezbeđenja kvaliteta u proizvodnji stočne hrane;
- GMP +;
- FEMAS (Feed Materials Assurance Scheme);
- SFPS* (Swiss Feed Production Standard);
- QSGF Suisse* (obezbeđenje kvaliteta žitarica/stočne hrane);
- UFAS* (Universal Feed Assurance Scheme);
- EFISC (European Feed Ingredients Safety Certification); ili
- drugi ekvivalentan program.

Opšta napomena: drugi ekvivalentni programi se kao takvi odobravaju od strane udruženja Dunav Soja.

Napomena uz*: Standard će biti priznat ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi: Plan kontrole kvaliteta koji se sastoji od uzoraka iz ulaznih i izlaznih proizvoda, najmanje zadovoljava zahteve važećeg plana analize AMA monitoring stočne hrane Pastus + (verzija 1 važi od Januara 2020; aneks 1 za AMA smernice za stočnu hranu pastus + i pastus + Uredba za male količine) u segmentu „učestalosti uzorkovanja, kao i metodologije i učestalosti analiza“. Kontrola se vrši najmanje jedanput u 2 godine. Dunav Soja organizaciji i/ili kontrolnoj organizaciji se na zahtev dostavlja potvrda o usaglašenosti (npr. izveštaj o kontroli).

10 Dunav Soja ugovor

- 10.1 Fabrika stočne hrane sa Dunav Soja udruženjem sklapa „UGOVOR Dunav Soja za fabrike stočne hrane " o svim zahtevima koje mora da ispuni.

11 Direktne naložene kontrole

- 11.1 Fabrika stočne hrane sa kontrolnom organizacijom odobrenom od strane Dunav Soja udruženja sklapa ugovor o sprovođenju kontrola i nalaže kontrole o sopstvenom trošku.
- 11.2 Direktno angažovana kontrolna organizacija u okviru svoje revizije uzima mešovite uzorke Dunav Soja proizvoda iz celokupnog pogona i iste podvrgava PCR analizi.
- 11.3 Revizije Dunav Soja udruženja i sertifikovanja trebalo bi – ukoliko je to moguće – da se uvek sprovode zajedno odn. u kombinaciji sa kontrolama genetske nemodifikovanosti. Ukoliko to nije moguće, Dunav Soja reviziju treba sprovesti najmanje jednom godišnje.

- 11.4 Kontrolna organizacija ima obavezu čuvanja tajne prema trećim licima.
- 11.5 Ako preduzeće obustavi ili prekine svoju aktivnost u skladu sa Dunav Soja principima, Dunav Soja organizacija može, o trošku tog preduzeća, da zatraži sprovođenje finalne kontrole od strane direktno angažovane kontrolne organizacije radi utvrđivanja stepena usaglašenosti od poslednje revizije do datuma raskida ugovora. Opseg finalne kontrole smanjuje se u poređenju sa uobičajenom, redovnom kontrolom, pri čemu tačan obim utvrđuje Dunav Soja organizacija, ukoliko je neophodno sa direktno angažovanom kontrolnom organizacijom.

12 Sistemska kontrola

- 12.1 Fabrika stočne hrane je saglasna sa sprovođenjem kontrole po slučajnom uzorku bazirane na proceni rizika od strane kontrolnih organizacija ili kontrolora angažovanih od strane Dunav Soja udruženja, koji imaju obavezu čuvanja tajne prema trećim licima.